

Dosarul nr. 3ra-62/23
2-20073940-01-3ra-23012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

28 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni
Stella Bleșceaga
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Mihai Benzari împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative

împotriva deciziei din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, casată integral hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă potrivit căreia acțiunea în contencios administrativ a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 30 iunie 2020, Mihai Benzari, reprezentat de avocatul stagiar Mihai Balaban a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a invocat că potrivit hotărârii seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020 emisă de către Direcția generală administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat, s-a dispus executarea silită a obligației fiscale în sumă de 4 761 926,13 de lei.

A relatat că împotriva hotărârii seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020 emisă de către Serviciul Fiscal de Stat a depus la sediul Serviciului Fiscal de Stat contestația din 26 februarie 2020 (nr. intrare 1295-C), iar ulterior contestația concretizată din 19 mai 2020 (nr. intrare 4995-C din 20 mai 2020).

Prin contestația înaintată a argumentat faptul că hotărârea nominalizată este incompletă și nemotivată, nu au fost anexate informații/acte necesare care justifică existența obligației fiscale, precum și nu s-a făcut referire la normele legale care prevăd procedura de executare a obligației fiscale străine. La fel, a indicat faptul că

nu au fost îndeplinite prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală. S-a constatat faptul că nu au fost îndeplinite prevederile din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală din 25 ianuarie 1988.

Astfel, la 29 mai 2020, a recepționat decizia nr. 106 din 21 mai 2020 emisă de Serviciul Fiscal de Stat, prin care a fost respinsă contestația depusă de către el și menținută hotărârea seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, emisă de Direcția generală administrare fiscală Nord.

A precizat că, în calitate de argumente de respingere a contestației, a fost indicat precum că în cadrul examinării contestației și materialelor aferente acesteia s-a constatat că la data de 20 ianuarie 2020, la Serviciul Fiscal de Stat a parvenit cererea nr. PCV13027 din 14 ianuarie 2020 a Agenției Naționale de Administrare Fiscală (România) potrivit căreia, în temeiul art. 4 din Convenția Consiliului Europei și țărilor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică privind asistența administrativă reciprocă în domeniul fiscal, a fost solicitată asistența în vederea recuperării creanțelor fiscale în valoare de 1 170 466 de RON, echivalentul în lei constituind suma de 4 761 925 de lei, stabilite în sarcina lui.

Potrivit sentinței civile nr. 4085 din 24 iunie 2019 a Tribunalului București – Secția a VII-a Civilă, definitivă prin neapelare de la 25 iulie 2019, Mihai Benzari a fost obligat să suporte din averea personală pasivul debitoarei SC „Transdanubia Logistic Construct” SRL, în calitate de administrator al societății comerciale, în limita sumei de 1 170 466 de RON.

Dat fiind faptul că Mihai Benzari, conform Sistemului Informațional al SFS, înregistra restanță la clasificarea economică 145181 „Recuperarea creanței/restanței fiscale conform aplicării prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova”, în sumă de 4 761 926 de lei și dispune de restanță față de buget pasibilă pentru executare silită, Direcția generală administrare fiscală Nord a emis hotărârea seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020, prin care, în conformitate cu art. 193-201 Cod fiscal, a perceput forțat restanța admisă.

Așadar, a remarcat că în decizia serviciului fiscal nu este prevăzut tipul creanței (tipul obligației fiscale) care se solicită a fi recuperată în conformitate cu art. 24 din Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018, deci nu se cunoaște dacă obligația fiscală cade sub incidența convenției privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală.

Un alt argument este faptul că creanța fiscală care se solicită a fi executată se întemeiază și izvorăște direct în baza unei hotărâri a instanței de judecată străine, respectiv, în baza sentinței civile nr. 4085 din 24 iunie 2019 a Tribunalului București – Secția a VII-a Civilă, prin care dânsul a fost atras la răspunderea patrimonială și în acest sens a fost obligat să suporte din averea personală pasivul debitoarei SC „Transdanubia Logistic Construct” SRL, în calitate de administrator al societății comerciale, în limita sumei de 1 170 466 de RON. Iar hotărârea numită nu este recunoscută în Republica Moldova.

Or, pentru executarea unei hotărâri străine în Republica Moldova, aceasta trebuie să fie recunoscută, în conformitate cu prevederile art. 467-472 din Codul de procedură civilă.

A obiectat reclamantul că nu cunoaște informații despre hotărârea menționată și nu o recunoaște, cu atât mai mult, nu are nicio tangență sau atribuție cu SC „Transdanubia Logistic Construct” SRL și cu datoria invocată în acest sens.

Cu referire la prevederile art. 467, 468 din Codul de procedură civilă și art. 19 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală din 25 ianuarie 1988, a evidențiat că dânsul nu a fost somat sau notificat prealabil despre executarea obligației fiscale, respectiv, statul solicitat nu a urmat toate mijloacele disponibile pe teritoriul său pentru recuperarea creanței.

Iar conform art. 11 din Convenție, la cererea statului solicitant, statul solicitat, sub rezerva prevederilor articolelor 14 și 15, ia măsurile necesare pentru recuperarea creanțelor fiscale ale statului prim menționat de parcă ar fi propriile lui creanțe fiscale.

Prevederea de la alineatul (1) se aplică doar creanțelor fiscale care fac obiectul unui instrument care permite executarea acestora în statul solicitant și, dacă nu s-a convenit altfel între părțile vizate, care nu sunt contestate.

Cu toate acestea, atunci când creanța se referă la o persoană care nu este rezidentă a statului solicitant, alineatul (1) se aplică doar în cazul în care creanța nu mai poate fi contestată, dacă nu s-a convenit altfel între părțile vizate.

A subliniat că aceleași prevederi sunt și la pct. 29 din Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018.

Așadar, a indicat că, în speță, creanța fiscală nominalizată poate fi contestată, or, dânsul nu a fost somat sau notificat despre executarea obligației fiscale pentru ca să poată depune o contestație.

Mai mult, nu i-a fost adusă la cunoștință sentința civilă nr. 4085 din 24 iunie 2019 a Tribunalului București pentru ca să o poată contesta, nefiind nici citat sau notificat pentru prezentarea în fața instanței de judecată Românești.

A mai notat că potrivit art. 18 lit. d) din Convenția menționată, solicitarea de asistență trebuie să indice dacă este cazul, în cazul unei solicitări de asistență în materie de recuperare sau de măsuri de conservare, natura creanței fiscale, componentele creanței fiscale și activele din care poate fi recuperată creanța fiscală.

Conform pct. 32 din Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018, solicitarea de asistență administrativă vizată de prezentul capitol va fi însoțită de documentele și informațiile prevăzute de tratatul internațional în baza căruia a fost adresată solicitarea.

În speță, nu au fost prezentate informațiile indicate inclusiv cu privire la natura obligației fiscale.

La fel, în conformitate cu art. 13 din Convenție, solicitarea de asistență administrativă, în temeiul prezentei secțiuni, trebuie să fie însoțită de o declarație referitor la faptul că creanța fiscală se referă la un impozit reglementat de Convenție și, în caz de recuperare, sub rezerva alineatului (2) al articolului 11, creanța fiscală nu este sau nu poate fi contestată.

A precizat că nu a fost prezentată o asemenea declarație care să confirme faptul că creanța nu mai poate fi contestată și să indice impozitul reglementat de Convenție.

A considerat că decizia contestată emisă de Serviciul Fiscal de Stat urmează a fi anulată din motiv că nu au fost respectate prevederile din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală și Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală.

De asemenea, a indicat că creanța fiscală care se solicită a fi executată se întemeiază și izvorăște direct în baza unei hotărâri a instanței de judecată străine care nu a fost recunoscută în Republica Moldova.

A subliniat reclamantul că nu cunoaște careva informații despre hotărârea menționată și nu o recunoaște, nu are nicio tangență sau atribuție cu societatea SC „Transdanubia Logistic Construct” SRL și cu datoria invocată în acest sens. Aceste circumstanțe au fost indicate și sub semnătură în fața Serviciul Fiscal de Stat conform explicației din 19 februarie 2020.

Suplimentar, a afirmat că prin decizia nr. 106 din 21 mai 2020 emisă de către Serviciul Fiscal de Stat, nu s-a făcut trimitere și nu s-a răspuns la argumentele lui invocate în contestație.

Respectiv, nu a fost luată în considerare poziția lui cu privire la necesitatea recunoașterii hotărârii instanței de judecată străine, cu privire la faptul că nu a urmat toate mijloacele disponibile pe teritoriul statului Român pentru recuperarea creanței conform art. 19 din Convenție.

La caz, nu a fost prezentată o asemenea declarație care să confirme faptul că creanța nu mai poate fi contestată fie să indice impozitul reglementat de Convenție și actele indicate în cerere.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 189, 196, 207, 211, 212, 224 Cod administrativ.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei nr. 106 din 21 mai 2020 emisă de către Serviciul Fiscal de Stat și anularea hotărârii seria AH nr. 0020282 din 06 februarie 2020 emisă de către Direcția generală de administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat ca inadmisibile și neîntemeiate.

Prin hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, a fost anulată hotărârea Direcției generale administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Mihai Benzari în sumă de 4 761 926,13 lei și decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 106 din 21 mai 2020 pe marginea contestației împotriva hotărârii seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020.

În susținerea soluției emise, prima instanță a constatat că actul administrativ contestat nu este motivat, or, din conținut nu este clar cum s-a format obligația fiscală, astfel, acesta nu corespunde prevederilor art. 118 Cod administrativ, iar în conformitate cu art. 123 Cod administrativ, până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță pârâtul nu a înlăturat greșelile de formă și de procedură.

Prima instanță a stabilit că hotărârea seria AH nr. 0020282 din 6 februarie 2020 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, a fost emisă de Direcția generală administrare fiscală Nord în baza hotărârii judecătorești străine care nu a fost recunoscută în conformitate cu prevederile Capitolului XLII Cod de

procedură civilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și hotărârilor arbitrale străine.

Având în vedere prevederile art. 467 și 468 din Codul de procedură civilă, prima instanță a conchis că Serviciul Fiscal de Stat și-a arogat atribuțiile instanței judecătorești, punând în executare o hotărârea judecătorească a unui stat străin, în speță, sentința civilă nr. 4085 din 24 iunie 2019 emisă de Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă.

Astfel, prima instanță a reținut că actul administrativ contestat a fost emis cu depășirea atribuțiilor stabilite de lege de către Serviciul fiscal de Stat.

La 16 august 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 17 februarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat, casată integral hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani și emisă o decizie nouă potrivit căreia acțiunea în contencios administrativ depusă de Mihai Benzari a fost respinsă ca neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că nu poate fi reținut ca întemeiat argumentul primei instanțe precum că Serviciul Fiscal de Stat și-a arogat atribuțiile instanței judecătorești, punând în executare o hotărâre judecătorească a unui stat străin care nu este recunoscută în conformitate cu prevederile Capitolului XLII din Codul de procedură civilă.

Or, potrivit art. 467 alin. (1) din Codul de procedură civilă, hotărârile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sunt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă altfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârilor judecătorești străine.

Astfel, reieșind din prevederile sus menționate, Serviciul Fiscal de Stat a inițiat procedura de executare silită, având la bază solicitarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală a României, conform Convenției Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Instanța de apel remarcată că, atât Republica Moldova, cât și România sunt membre ale Consiliului Europei și Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), semnatare ale Convenției privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988, care include asistența în recuperare, inclusiv măsuri de conservare, iar conform Hotărârii de Guvern nr. 1275 din 26 decembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală, autoritatea competentă responsabilă de schimbul de informații, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, este Serviciul Fiscal de Stat.

Așadar, instanța de apel a considerat că, la caz, nu sunt relevante argumentele instanței de fond în ceea ce privește faptul că hotărârea nr. 4085 din 24 iunie 2019 emisă de către Tribunalul București, nu poate fi executată pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi respectată procedura de recunoaștere în conformitate cu

prevederile Codului de procedură civilă, deoarece reieșind din Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), părțile semnatare fac schimb de orice informații, inclusiv evaluarea și colectarea impozitelor, precum și recuperarea și punerea în aplicare a creanțelor fiscale, fără a fi necesară recunoașterea hotărârii străine.

Respectiv, la cererea statului solicitant, Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu prevederile art. 14 și 15 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988, ia măsurile necesare pentru recuperarea creanțelor/restanțelor fiscale ale statului menționat, similar obligațiilor fiscale, aplicând, după caz, măsurile de asigurare, de executare silită a stingerii obligației fiscale și de răspundere prevăzute de legislație, fără a fi necesară recunoașterea.

Instanța de apel, conducându-se de prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, a concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de Mihai Benzari este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

La 29 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban a depus recurs motivat împotriva deciziei din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii sau, după caz, casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei instanței de apel, dacă în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu se poate adopta o soluție finală în acest caz.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel a interpretat și aplicat greșit normele materiale prin argumentul ca: reieșind din Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), părțile semnatare fac schimb de orice informații, inclusiv evaluarea și colectarea impozitelor, precum și recuperarea și punerea în aplicare a creanțelor fiscale, fără a fi necesară recunoașterea hotărârii străine.

Or, Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) prevede expres asistența între state privind recuperarea creanțelor fiscale, dar la creanța fiscală care se solicită a fi executată se întemeiază și izvorăște direct în baza unei hotărâri a instanței de judecată străine care nu a fost recunoscută în Republica Moldova.

Astfel, instanța de apel, prin decizia emisă (anume acceptarea unei hotărâri străine nerecunoscute în Republica Moldova), a admis un viciu fundamental care încalcă atât normele de drept internațional public, cât și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, instanța de apel a neglijat argumentele lui, acceptate de către instanța de fond.

A menționat că în decizia serviciului fiscal nu este prevăzut tipul creanței (tipul obligației fiscale) care se solicită a fi recuperată în conformitate cu art. 24 din Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018, deci nu putem cunoaște dacă obligația fiscală cade sub incidența convenției privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală.

La fel, a remarcat că sentința civilă nr. 4085 din 24 iunie 2019 emisă de Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă, nu este recunoscută în Republica

Moldova. Or, pentru executarea unei hotărâri străine în Republica Moldova, aceasta trebuie să fie recunoscută, în conformitate cu prevederile art. 467-472 CPC.

Cu referire la prevederile art. 19 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală din 25 ianuarie 1988, a evidențiat recurentul că nu a fost somat sau notificat prealabil despre executarea obligației fiscale, respectiv statul solicitat nu a urmat toate mijloacele disponibile pe teritoriul său pentru recuperarea creanței.

Având în vedere prevederile art. 32 din Hotărârea Guvernului nr. 1275 din 26 decembrie 2018, a accentuat că, în speță, nu au fost prezentate informațiile indicate inclusiv cu privire la natura obligației fiscale.

A mai notat că, contrar prevederilor art. 13 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală din 25 ianuarie 1988, nu a fost prezentată declarația care să confirme faptul că creanța nu mai poate fi contestată și să indice impozitul reglementat de convenție.

La 09 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, solicitând respingerea recursului ca fiind nefondat.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 7 iunie 2022, în ședință publică (f. d. 158).

La materialele dosarului lipsesc date care ar confirma notificarea către recurent a copiei dispozitivului deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Tot actele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatului Mihai Balaban, prin intermediul poștei electronice, la 08 decembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 185, 187).

Se mai constată că la 29 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban a depus recurs motivat împotriva deciziei din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 192-198).

Astfel, recursul depus de Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban împotriva deciziei din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot

unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Verificând decizia Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticile invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei în apel și emiterea unei noi decizii, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III-a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În interpretarea art. 244, alin. (2), coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului depus de Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2023, recursul depus, s-a numit pentru examinare în fond, în complet de 5 judecători.

Analizând argumentele recursului, în raport cu materialele cauzei completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul, și a menține decizia Curții de Apel Chișinău, din următoarele motive.

Conform art.248 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul și menține hotărârea și/sau decizia.

În corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194, alin. (2) din Codul administrativ în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Sub aspectul stării de fapt, Completul de judecată reține că, prin sentința civilă nr. 4085 din 24 iunie 2019 a Tribunalului București – Secția a VII-a Civilă, Benzari Mihai a fost obligat să suporte din averea personală pasivul debitoarei SC „Transdanubia Logistic Construct” SRL, în calitate de administrator al societății comerciale, în limita sumei de 1 170 466 de RON.

Prin hotărârea seria AH nr. 002082 Direcției generale administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat din 06 februarie 2020, s-a dispus executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Benzari Mihai în mărime de 4 761 926, 13 lei.

Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 106 din 21 mai 2020 pe marginea contestației împotriva hotărârii seria AH nr. 002082 emise de Direcția generală administrare fiscală Nord s-a respins contestația depusă de Benzari Mihai.

La 26 iunie 2020, Mihai Benzari a depus în instanța de contencios administrativ acțiune prin care a solicitat anularea hotărârii seria AH nr. 11 002082 emise de Direcția generală administrare fiscală Nord și anularea deciziei nr. 106 din 21 mai 2020 pe marginea contestației.

În condițiile art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 7 Cod administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În speță, instanța de contencios administrativ a fost investită să soluționeze legalitatea hotărârii seria AH nr. 11 002082 emise de Direcția generală administrare fiscală Nord și deciziei nr. 106 din 21 mai 2020.

Sușinerile recurentului sunt bazate pe două argumente: instanța de apel a dat o interpretare eronată Convenției Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică; 2. sentința civilă nr. 4085 din 24 iunie 2019 emisă de Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă, nu este recunoscută în Republica Moldova, nefiind respectate prevederile art. 467-472 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu dispozițiile art. 4 alin (1) Cod fiscal dacă un tratat internațional care reglementează impozitarea sau include norme care reglementează impozitarea, la care Republica Moldova este parte, stipulează alte reguli și prevederi decât cele prevăzute de legislația fiscală, se aplică regulile și prevederile tratatului internațional.

În cazul de față, Serviciul Fiscal de Stat a dispus inițierea procedurii de executare silită, având la bază solicitarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală a României, conform Convenției Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Completul de judecată reține că, atât Republica Moldova, cât și România sunt membre ale Consiliului Europei și ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), semnatare ale Convenției privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988, care include asistența în recuperare, inclusiv măsuri de conservare.

În acord cu art. 11 pct. 1 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988, la cererea Statului solicitant, Statul solicitat, sub rezerva prevederilor Articolelor 14 și 15, ia măsurile necesare pentru recuperarea creanțelor fiscale ale Statului prim menționat de parcă ar fi propriile lui creanțe fiscale.

Potrivit Hotărârii de Guvern nr. 1275 din 26.12.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de aplicare a prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul asistenței administrative reciproce în materie fiscală, autoritatea competentă responsabilă de schimbul de informații, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, este Serviciul Fiscal de Stat.

Astfel, potrivit textului de lege argumentul precum că hotărârea nr. 4085 din 24.06.2019 emisă de către Tribunalul București, nu poate fi executată pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi respectată procedura de recunoaștere în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă, este neîntemeiat, or, reieșind din Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), părțile semnatare fac schimb de orice informații, inclusiv evaluarea și colectarea impozitelor, precum și recuperarea și punerea în aplicare a creanțelor fiscale, fără a fi necesară recunoașterea hotărârii străine.

Respectiv, la cererea statului solicitant, Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu prevederile art. 14 și art. 15 din Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, adoptată la Strasbourg la 25 ianuarie 1988, ia măsurile necesare pentru recuperarea creanțelor/restanțelor fiscale ale statutului menționat, similar obligațiilor fiscale, aplicând, după caz, măsurile de asigurare, de executare silită a stingerii obligației fiscale și de răspundere prevăzute de legislație, fără a fi necesară recunoașterea.

Deci, argumentul precum că, Serviciul Fiscal de Stat a pus în executare o hotărâre judecătorească a unui stat străin care nu este recunoscută în conformitate cu prevederile Capitolului XLII din Codul de procedură civilă, este neîntemeiat.

Dispoziția art. 467 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că, hotărârile judecătorești străine, inclusiv tranzacțiile, sunt recunoscute și se execută în Republica Moldova fie dacă astfel se prevede în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, fie pe principiul reciprocității în ceea ce privește efectele hotărârilor judecătorești străine.

Respectiv, în temeiul Convenției Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Serviciul Fiscal de Stat a fost în drept să inițieze procedura de executare silită, în baza solicitării Agenției Naționale de Administrare Fiscală a României.

Analizând în continuare legalitatea celor doua decizii nr.106 din 21 mai 2020 și hotărârea seria AH nr.0020282 din 06 februarie 2020, instanța reține că în baza art. 169 alin. (1) Cod fiscal, obligația fiscală naște în momentul apariției circumstanțelor, stabilite de legislația fiscală, ce prevăd stingerea ei.

Art. 170 Cod fiscal, stabilește că, stingerea obligației fiscale se face prin: achitare, anulare, prescripție, scădere, compensare sau executare silită.

În virtutea art. 193 Cod fiscal, condițiile declanșării executării silită a obligației fiscale sunt: a) existența restanței, ținându-se cont de prevederile art. 252; b) neexpirarea termenelor de prescripție stabilite în prezentul cod; c) necontestarea faptului de existență a restanței și mărimii ei în cazurile prevăzute la art. 194 alin. (1) lit. c) și d); d) contribuabilul nu se află în procedură de lichidare (dizolvare) sau în proces de insolvență conform prevederilor legislației în vigoare, cu excepția obligației fiscale calculate după intentarea procedurii de insolvență, în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr. 149/2012.

De asemenea, în corespundere cu art. 194 alin. (1) Cod fiscal, executarea silită a obligației fiscale se efectuează prin: a) încasare a mijloacelor bănești, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare și/sau conturile de plăți ale contribuabilului, cu excepția celor de pe conturile de credit și provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social); b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar, inclusiv în valută străină; c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepția celor consemnate la lit. a) și b); d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalitățile prevăzute la lit. a), b) și c).

Conform art. 195 alin. (2) Cod fiscal, executarea silită a obligației fiscale calculate de către serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale se efectuează în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Deci, organul fiscal este îndreptățit să aprecieze, în limitele atribuțiilor și competențelor ce îi revin, relevanța stărilor de fapt fiscale și să adopte soluția admisă de lege, întemeiată pe constatări complete asupra tuturor împrejurărilor edificatoare în cauză.

În speță, prin raportare la aceste dispozițiile legale, se constată că, obligațiile fiscale stabilite prin hotărârea seria AH nr. 002082 Direcției generale administrare fiscală Nord a Serviciului Fiscal de Stat din 06 februarie 2020, prin care s-a dispus executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Benzari Mihai în mărime de 4 761 926, 13 lei, sunt legale și corecte.

Prin scrisoarea din 10 februarie 2020, Serviciul Fiscal de Stat, la informat pe Benzari Mihai că potrivit Sistemului Informațional înregistrează restanță la clasificarea economică 145181 „recuperarea creanței/restanței fiscale conform aplicării prevederilor tratatelor internaționale ale Republicii Moldova” în sumă de 4761926 lei și dispune de restanță față de buget pasibilă pentru executare silită.

Completul de judecată conchide că, instanța de apel în mod corect a reținut că, Benzari Mihai nu a prezentat argumente, care ar dovedi incorectitudinea hotărârii seria AH nr. 0020282 din 06 februarie 2020 și nici deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 106 din 21 mai 2020.

Potrivit sentinței civile nr. 4085 din 24.06.2019 a Tribunalului București - Secția a VII-a Civilă, definitivă prin neapelare de la 25.07.2019, Benzari Mihai a fost obligat să suporte din averea personală pasivul debitoarei S.C. „Transdanubia Logistic Construct” SRL, în calitate de administrator al societății comerciale, în limita sumei de 1 170 466 RON.

Dispozițiile reglementate la art. art. 169 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență (România), urmează că, sunt răspunzători civil, membrii organelor de supraveghere din cadrul societății sau de conducere, precum și orice altă persoană care a contribuit la starea de insolvență a debitorului, prin una din următoarele fapte: a) au folosit bunurile sau creditele persoanei juridice în folosul propriu sau în cel al unei alte persoane; b) au făcut activități de producție, comerț sau prestări de servicii în interes 16 personal, sub acoperirea persoanei juridice; c) au dispus, în interes personal, continuarea unei activități care ducea, în mod vădit, persoana juridică la încetarea de plăți; d) au ținut

o contabilitate fictivă, au făcut să dispară unele documente contabile sau nu au ținut contabilitatea în conformitate cu legea.

În cazul nepredării documentelor contabile către administratorul judiciar sau lichidatorul judiciar, atât culpa, cât și legătura de cauzalitate între faptă și prejudiciu se prezumă. Prezumția este relativă. e) au deturnat sau au ascuns o parte din activul persoanei juridice ori au mărit în mod fictiv pasivul acesteia; f) au folosit mijloace ruinătoare pentru a procura persoanei juridice fonduri, în scopul întârzierii încetării de plăți; g) în luna precedentă încetării plăților, au plătit sau au dispus să se plătească cu preferință unui creditor, în dauna celorlalți creditori; h) orice altă faptă săvârșită cu intenție, care a contribuit la starea de insolvență a debitorului, constatată potrivit prevederilor prezentului titlu.

Tribunalul București a reținut că, potrivit art. 169 alin. (2), teza a II-a, se prezumă legătura de cauzalitate între fapta de neținere a contabilității și starea de insolvență în cazul nepredării documentelor contabile prevăzute de lege către lichidatorul judiciar.

Prin nedeplinirea documentelor contabile, deși a fost citat legal, notificat în acest sens, instanța a dispus menținerea prezumției instituită prin dispozițiile art. 169 alin. (2), teza a II-a, respectiv aceea a legăturii de cauzalitate între fapta de neținere a contabilității și starea de insolvență a debitoarei.

Chiar dacă prin dispozițiile legale nu s-a prezumat în mod expres existența faptei, din prezumarea legăturii de cauzalitate între fapta de a nu ține contabilitatea și starea de insolvență, se conturează în mod clar intenția legiuitorului în sensul asimilării omisiunii de predare a documentelor contabile către lichidatorul judiciar cu fapta de neținere a documentelor contabile ale societății.

Ca urmare, tribunalul a dispus obligarea Benzari Mihai la suportarea pasivului debitoarei S.C. „Transdanubia Logistic Construcf ’ SRL în sumă de 1 170 466 RON.

În consecință, se apreciază că Serviciul Fiscal de Stat a acționat în virtutea prerogativelor conferite de lege în întocmirea hotărârii seria AH nr. 0020282 din 06 februarie 2020 și deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 106 din 21 mai 2020.

Pentru considerentele anterior expuse, Completul de judecată reține că, este neîntemeiată poziția formulată prin prisma motivelor de recurs, susținerile recurentului nu constituie temei de admitere a recursului, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept material și procedural.

Așa fiind, completul de judecată consideră soluția instanței de apel, ca fiind legală și întemeiată, nefiind constatate careva încălcări la examinarea cauzei în ordine de apel.

În context, instanța de recurs menționează, că argumentele recursului, coincid cu argumentele lui Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban, indicate în cererea de chemare în judecată, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corespunzătoare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele de drept material, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs

sunt nejustificate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Mihai Benzari, reprezentat de avocatul Mihai Balaban.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău 07 iunie 2022, adoptată, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Mihai Benzari împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

Stella Bleșceaga

Ion Malanciuc